

פסיכולוגיה התפתחותית א'

שתי יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים:

פרק ראשון	30	נקודות
פרק שני	50	נקודות
פרק שלישי	20	נקודות
סה"כ	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן במחברתך, ולא יתייחס לתשובות נוספות.

בשאלון זה 5 עמודים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

המשך מעבר לדף

השאלות

פרק ראשון (30 נקודות)

קרא את הקטע שלפניך וענה על שלוש מבין השאלות 1-4 (לכל שאלה – 10 נקודות).

תלמידי כיתות ט' השתתפו בשנה האחרונה בפרויקט "התנדבות בקהילה". במסגרת הפעילות ההתנדבותית תמכו התלמידים המתנדבים בילדים צעירים שחוו משבר בשנה האחרונה. הילדים תיארו בפני התלמידים את השפעות המשבר על חייהם. חלק מהם סיפרו כי בעת המשבר הם הרבו להיעדר מבית-הספר וציוניהם ירדו, ואחרים סיפרו שהתנהגותם השתנתה לגמרי והם נעשו אלימים מאוד.

בסוף השנה נערך טקס הסיום של הפרויקט בנוכחות כל תלמידי חטיבת הביניים. בתחילת הטקס נשא רכז ההתנדבות נאום, ובו הסביר את חשיבות ההתנדבות לתלמידים. הוא ציין כי בפעילות ההתנדבותית התלמידים נחשפים לנקודת מבטו של האחר ולקשיים שהוא מתמודד אתם, ובמקביל לומדים להכיר את עצמם ולהתמודד עם רגשות שונים שהפעילות מעוררת בהם. רכז ההתנדבות הזמין את התלמידים המתנדבים לבמה, העניק להם תעודות הוקרה, ושיבח אותם לפני כל תלמידי החטיבה.

בשיחה שהתפתחה בין התלמידים בעקבות הטקס, אמר יוסף שהוא ימשיך להתנדב כי הוא רוצה לשפר את סיכוייו לקבל את "אות המתנדב" מידי הנשיא. חיים אמר שיתנדב כי זוהי דרך טובה להכיר אנשים חדשים. משה, תלמיד כיתה ח', אמר שהוא מחכה כבר לרגע שבו יצטרף גם הוא לפרויקט "התנדבות בקהילה".

שאלה 1

בקטע נזכרים כמה מן המרכיבים של אינטליגנציה רגשית על-פי גולמן. ציין **אחד** מהם והסבר אותו.

שאלה 2

ציין – על-פי בנדורה או על-פי סקינר – איזה חיזוק מתואר בקטע, והסבר אותו.

שאלה 3

ציין תגובה אחת האופיינית ללחץ, והבא דוגמה מן הקטע לתגובה זו.

שאלה 4

יוסף וחיים רוצים להתנדב ממניעים שונים. ציין את סוג המניע של כל אחד מהם, והבא דוגמה מן הקטע לכל אחד מסוגי המניעים.

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 5–11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שאלה 5

הסבר מהי חשיבה מסתעפת ומהי חשיבה מילולית. הבא דוגמה לכל אחד מסוגי החשיבה.

שאלה 6

תאר את הניסוי של קוהלר והצג את המסקנה הנובעת מן הניסוי.

שאלה 7

ציין שלושה סגנונות התמודדות עם מצבי לחץ על-פי המודל של גש"ר מאח"ד. תאר אופן התמודדות אחד בכל אחד מן הסגנונות שצינת.

שאלה 8

מתן חיזוק עדיף על עונש. עם זאת, לעתים נוצר צורך חינוכי בעונש. הצג שתי דרכים לשימוש נכון בעונש.

שאלה 9

הסבר את ההבדל בין משבר התפתחותי למשבר לא־התפתחותי. הבא דוגמה לכל אחד משני סוגי המשברים.

שאלה 10

לפניך כמה מצבים. לגבי כל מצב, ציין אם הוא מתאר היזכרות או היכר. נמק את תשובתך.

1. דינה זיהתה את מספר הטיסה שלה בלוח הטיסות שבשדה התעופה.
2. נדב שיתף את חברו בחוויות מטיול שערך לפני שנתיים.
3. יעל ציינה את הסיבות למלחמת העולם הראשונה במבחן בהיסטוריה.

שאלה 11

המורה תלתה על לוח המודעות את דף הציונים במבחן בפיזיקה.
כאשר ראתה מיכל שנכשלה במבחן, היא פרצה בבכי ותלשה את הדף מן הלוח.
הצג **שתי** גישות שיכולות להסביר את ההתנהגות התוקפנית של מיכל.

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על שאלה 12 – שאלת חובה.

שאלה 12

הסבר **חמישה** מבין המושגים א'-ז' (לכל מושג – 4 נקודות).

- א. למידה
- ב. החלמה ספונטנית
- ג. התפלגות נורמלית של אינטליגנציה
- ד. הצפנה
- ה. קונפליקט התקרבות-התקרבות
- ו. מסוגלות עצמית
- ז. הנעה חיצונית

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.